

Ἐκθεση ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΜΩΡΑΙΤΗ

693.717.8812

www.kmoraiti.gr

12/8/2020

ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

Είναι τα μέσα που στόχο έχουν την πληροφόρηση των πολιτών και τη διακίνηση ιδεών και προτύπων συμπεριφοράς. Συγκεκριμένα, είναι τα έντυπα μέσα (καθημερινός και περιοδικός Τύπος) και τα ηλεκτρονικά (τηλεόραση, ραδιόφωνο, διαδίκτυο).

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΤΩΝ Μ.Μ.Ε.**Στον οικονομικό τομέα μιας χώρας:**

- Αποτελούν σημαντικό παράγοντα αναχαίτισης της ανεργίας, καθώς προσφέρουν ένα σημαντικό αριθμό θέσεων εργασίας.
- Στηρίζουν τη διαφήμιση, που αποτελεί σημαντικό στοιχείο για το υπάρχον οικονομικό σύστημα.

Στον πολιτικό τομέα ενός κράτους:

- Τα Μ.Μ.Ε. αποτελούν σημαντικό παράγοντα για την προαγωγή του δημοκρατικού πολιτεύματος γιατί:
- α) Υπάρχει πολυφωνία και ο πολίτης μπορεί ελεύθερα και αβίαστα να σχηματίσει πολιτική άποψη, αφού ενημερωθεί ολόπλευρα από τα Μ.Μ.Ε.
- β) Τα Μ.Μ.Ε. συχνά κρίνουν τα πολιτικά σχήματα, με συνέπεια, οι σύγχρονοι πολιτικοί να αποφεύγουν αυθαιρεσίες.
- γ) Συχνά μέσω των τηλεοπτικών καναλιών και των ραδιοφωνικών σταθμών διεξάγεται διάλογος μεταξύ πολιτικών αντιπάλων, με συνέπεια οι πολίτες να ενημερώνονται ολόπλευρα πάνω σε ζητήματα, που τους αφορούν άμεσα.

Στην κοινωνική κατάσταση:

- Αποτελούν το σημαντικότερο παράγοντα πληροφόρησης και ενημέρωσης του λαού για κοινωνικά θέματα.
- Ευαισθητοποιούν και προβληματίζουν τους πολίτες για τα κοινωνικά προβλήματα.
- Προωθούν τις κοινωνικές αξίες: δικαιοσύνη, ελευθερία, ισότητα, οικουμενικότητα.

Μορφωτικές λειτουργίες:

- Αποτελούν βασικό παράγοντα προαγωγής της παιδείας, καθώς ενημερώνουν τους ανθρώπους για όλα τα δρώμενα στον πλανήτη και για όλες τις επιστημονικές θεωρίες.
- Φέρνουν σε επαφή τα άτομα με την τέχνη και τον πολιτισμό.
- Συντελούν στην απαλλαγή του ανθρώπου από προκαταλήψεις και δεισιδαιμονίες.

Ψυχαγωγία

- Τα Μ.Μ.Ε. αποτελούν το σημαντικότερο παράγοντα ψυχαγωγίας και διασκέδασης. Ειδικά, η τηλεόραση ψυχαγωγεί όλες τις κοινωνικές τάξεις, καθώς είναι το οικονομικότερο και πιο προσιτό είδος διασκέδασης. Επιπλέον, το διαδίκτυο αποτελεί τον πιο δημοφιλή τρόπο ψυχαγωγίας για τους νέους.

ΑΡΝΗΤΙΚΕΣ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΤΩΝ Μ.Μ.Ε.

- Τα Μ.Μ.Ε. και ιδιαίτερα η τηλεόραση μπορούν να κατευθύνουν και να χειραγωγήσουν τον πολίτη. Αποτελούν σημαντικό φορέα εξουσίας, αφού κύριο έργο τους είναι η πληροφόρηση. Δηλαδή μπορούν να προσανατολίσουν το ενδιαφέρον του κοινού στους τομείς που επιθυμούν.
- Συχνά τα Μ.Μ.Ε. παραποιούν την πραγματικότητα και κατά συνέπεια παραπληροφορούν. Αποκρύπτουν ή παραλλάσσουν τα γεγονότα, ανάλογα με

τα συμφέροντα αυτών που ελέγχουν τα Μ.Μ.Ε. Βέβαια η παραπληροφόρηση μπορεί να προκληθεί και από το κυνήγι της υψηλής ακροαματικότητας, που επιδιώκουν οι δημοσιογράφοι. Μεγαλοποιούν και δραματοποιούν περιστατικά, για λόγους εντυπωσιασμού.

- Ένα αρνητικό στοιχείο των Μ.Μ.Ε. έγκειται στο γεγονός ότι το άτομο σήμερα βομβαρδίζεται από πλήθος πληροφοριών, τις οποίες δυσκολεύεται να επεξεργαστεί και να αφομοιώσει. Σα συνέπεια, το ανθρώπινο πνεύμα αδρανοποιείται και δέχεται παθητικά τα δεδομένα, που του προβάλλονται.
- Τα πρότυπα που επιβάλλουν τα σύγχρονα Μ.Μ.Ε. προβάλλουν τη βία, τον υπερκαταναλωτισμό και την πνευματική απάθεια. Προσπαθούν να διαμορφώσουν την ανθρώπινη συμπεριφορά κατά τρόπο που θα εξυπηρετούν την καταναλωτική κοινωνία.
- Σε απολυταρχικά καθεστώτα συντελούν στην προβολή δημαγωγιών και συνθημάτων. Ιδιαίτερα, η τηλεόραση με τη δύναμη της εικόνας μπορεί να κατευθύνει τη λαϊκή βούληση.
- Τα Μ.Μ.Ε. και κυρίως η τηλεόραση έχουν εισβάλει αποφασιστικά στον ελεύθερο χρόνο του ανθρώπου. Έτσι, αναλώνει πολλές ώρες μπροστά σ' αυτή και αποξενώνεται από τους συνανθρώπους του. Επίσης, έχει μειωθεί σημαντικά ο ρόλος άλλων παραγόντων ψυχαγωγίας και πληροφόρησης (θέατρο, βιβλίο, κινηματογράφος, κοινωνική συναναστροφή κ.λ.π.).

Η σύγχρονη πληροφόρηση που παρέχουν τα μέσα μαζικής επικοινωνίας δεν είναι αντικειμενική γιατί:

- Τα Μ.Μ.Ε. δεν είναι οικονομικά ανεξάρτητα. Χρηματοδοτούνται από ισχυρούς οικονομικούς παράγοντες, που τα χρησιμοποιούν με τέτοιο τρόπο, ώστε να πετύχουν τη μεγιστοποίηση των κερδών τους. Συνεπώς, παρέχουν πληροφόρηση, η οποία εξυπηρετεί τα οικονομικά συμφέροντα των χρηματοδοτών. Έτσι, επέρχεται η παραπληροφόρηση.
- Στον τομέα της πολιτικής δεν παρέχουν σωστή πληροφόρηση αλλά ασκούν δημαγωγία και προπαγάνδα, με σκοπό να χειραγωγήσουν και να κατευθύνουν την πολιτική συνείδηση του πολίτη. Συχνά, τα Μ.Μ.Ε. είναι οι παράγοντες, που συντελούν στην προετοιμασία της κοινής γνώμης για αποδοχή ή απόρριψη καινούριων πολιτικών προσώπων και ιδεολογιών.
- Η αντιπαλότητα και ο ανταγωνισμός που έχει καλλιεργηθεί στους δημοσιογραφικούς κύκλους οξύνει το φαινόμενο της παραπληροφόρησης. Οι δημοσιογράφοι μεγαλοποιούν γεγονότα για να "βγάλουν είδηση" και να επωφεληθούν.

ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ

- ΣΧΟΛΕΙΟ: Η σύγχρονη εκπαίδευση οφείλει να καλλιεργεί την κριτική ικανότητα και τον προβληματισμό στο νέο, ώστε να μη δέχεται παθητικά τα μηνύματα που προβάλλουν τα Μ.Μ.Ε.
- ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ: Το κράτος πρέπει να λάβει μέτρα και να συντάξει νομοθετικές ρυθμίσεις που θα επιβάλλουν στα Μ.Μ.Ε. να παρέχουν πνευματικά ερεθίσματα στο κοινό. Έτσι, θα ενεργοποιηθεί η μνήμη, η κρίση και ο προβληματισμός του ατόμου και θα αποτραπεί η παθητικότητα.
- ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ: Τα Μ.Μ.Ε. οφείλουν να παρέχουν πολιτιστικά ερεθίσματα, που θα καλλιεργούν την καλαισθησία και θα φέρνουν σε επαφή τον πολίτη με τα μεγάλα δείγματα της τέχνης και του πολιτισμού. Επίσης, σωστό είναι τα Μ.Μ.Ε. να συντελούν στη γνωριμία του ανθρώπου με την πολιτιστική του κληρονομιά.

- ΠΟΛΙΤΙΚΗ: Τα Μ.Μ.Ε. οφείλουν να καλλιεργούν την πολιτική παιδεία. Με την παροχή πολιτικών ερεθισμάτων, ο πολίτης θα γνωρίσει ουσιαστικά την πολιτική κατάσταση τόσο του τόπου μας όσο και των άλλων χωρών. Έτσι, θα συντελέσουν στη διαμόρφωση μιας σωστής πολιτικής συνείδησης στο άτομο με την παροχή αντικειμενικής πληροφόρησης.
- ΙΔΕΕΣ: Για να ανταποκριθούν κατάλληλα στον παιδαγωγικό τους ρόλο, οφείλουν τα Μ.Μ.Ε. να παρέχουν σωστά μηνύματα, ώστε να διαμορφώσουν ηθική συμπεριφορά στον πολίτη. Πρέπει να προβάλλουν ανθρωπιστικά πρότυπα και όχι γεγονότα που σχετίζονται με τη βία.

ΑΡΧΕΣ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ

- δημοσιογράφος οφείλει να σέβεται το απαραβίαστο της προσωπικής ζωής του κάθε ατόμου και τα προσωπικά δεδομένα. Εάν θελήσει να εκθέσει στοιχεία που αφορούν την ιδιωτικότητά του πρέπει να αποκομίσει τη συγκατάθεση του θιγόμενου προσώπου.
- Η δημοσιογραφία έχει σα στόχο την προάσπιση της αλήθειας, της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της δικαιοσύνης. Ο κάθε δημοσιογράφος πρέπει να πράττει και να σέβεται τις κοινωνικές αρετές, ώστε να γίνει φρουρός του δημοσίου συμφέροντος.
- δημοσιογράφος οφείλει να έχει γνώση της κοινωνικής του αποστολής και να διαθέτει επαγγελματική συνείδηση και εντιμότητα.
- κάθε πολίτης μπορεί να έχει πρόσβαση στα Μ.Μ.Ε. και να ενημερώνεται διεξοδικότερα για οποιοδήποτε θέμα τον αφορά.
- Οφείλει να ελέγχει την αξιοπιστία και την εγκυρότητα των πληροφοριών πριν τις δημοσιοποιήσει.

προπαγάνδα

Η προπαγάνδα επιδιώκει την επιβολή κάποιου προϊόντος. Αυτό το προϊόν μπορεί να είναι πολιτική οργάνωση ή είδος καθημερινής χρήσης. Τα σύγχρονα μέσα μαζικής επικοινωνίας υπηρετούν την πολιτική, κοινωνική, εμπορική, προπαγάνδα. Η προπαγάνδα βασίζεται στην επανάληψη μηνυμάτων. Γεμίζει το ανθρώπινο πνεύμα με συναισθήματα, με τέτοιο τρόπο, ώστε να αφαιρεί από το άτομο την κριτική ικανότητα.

τηλεόραση

Η τηλεόραση δρα αποφασιστικά στη διαμόρφωση τόσο της πολιτικής ζωής του τόπου, όσο και στην υιοθέτηση κοινωνικών και πολιτιστικών προτύπων από τον πολίτη. Επηρεάζει την κοινωνική και καλλιτεχνική αγωγή και δημιουργεί καταναλωτικές ανάγκες. Μπορεί να τροποποιήσει τη γλωσσική και κοινωνική συμπεριφορά του ατόμου. Συνεπώς, η τηλεόραση διαθέτει μεγάλη δύναμη επιρροής, μεγαλύτερη και σημαντικότερη από τον Τύπο και τα άλλα επικοινωνία.

Διαθέτει την αμεσότητα της εικόνας και τον συνδυασμό της μουσικής και της κίνησης. Έτσι, απευθύνεται ταυτόχρονα στη λογική και στο συναίσθημα και επηρεάζει αποφασιστικά το υποσυνείδητο. Η τηλεόραση δεν είναι παρά ένα απλό μέσο αλλά ασκεί εξουσία. Επομένως αποτελεί επιτακτικό αίτημα να τεθεί κάτω από τον κοινωνικό έλεγχο και να προάγει τη δημοκρατία.

ΣΧΕΣΗ ΤΥΠΟΥ ΚΑΙ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Ο τύπος στηρίζει τη δημοκρατία γιατί:

- Μέσω του τύπου έχουν τη δυνατότητα να ενημερωθούν όλοι οι άνθρωποι ανεξάρτητα από την οικονομική κατάσταση ή την κοινωνική τους θέση. Έτσι, συντελεί στον εκδημοκρατισμό της γνώσης.

- Ασκή κριτική στις ενέργειες των πολιτικών αρχηγών και έτσι περιορίζει τις κρατικές αυθαιρεσίες και στηλιτεύει την πολιτική εξαχρείωση.
- Προασπίζεται τα ατομικά δικαιώματα, αφού γνωστοποιεί περιπτώσεις καταστρατήγησης τους.
- Ο τύπος προωθεί την παρρησία, τον πλουραλισμό, την αλήθεια, το διάλογο και την αντικειμενικότητα που είναι βασικά θεμέλια της δημοκρατίας.
- Τα άρθρα, οι επιφυλλίδες, οι αναλύσεις και οι μελέτες που δημοσιεύονται οξύνουν την κριτική σκέψη, διευρύνουν τους πνευματικούς ορίζοντες και καλλιεργούν την οξυδέρκεια του αναγνώστη. Έτσι, αποτρέπεται η παθητικοποίηση και η χειραγωγή του κοινού.
- Γνωστοποιεί οικονομικά, οικολογικά και κοινωνικά προβλήματα και ευαισθητοποιεί την κοινή γνώμη.
- Προωθεί τη συλλογική συνείδηση αντί του ατομικισμού και ωθεί τους ανθρώπους στη συμμετοχή.

προϋποθέσεις ορθής λειτουργίας των Μ.Μ.Ε

- Οι δημοσιογράφοι να σέβονται και να τηρούν τη δημοσιογραφική δεοντολογία και να κρίνουν ελεύθερα τη δημόσια ζωή. Να διασταυρώνουν τις πληροφορίες πριν τις παρουσιάσουν. Να σέβονται την ιδιωτική ζωή των πολιτών. Να υπηρετούν την αλήθεια και την αντικειμενικότητα συναισθανόμενοι τη συλλογική τους ευθύνη.
- Τα Μ.Μ.Ε να είναι ανεξάρτητα από οικονομικά συμφέροντα.
- Μόνο σε δημοκρατικό πολίτευμα μπορεί να διασφαλιστεί ο πλουραλισμός και η ολόπλευρη ενημέρωση.
- Να παρουσιάζονται τα γεγονότα χωρίς προσπάθεια εντυπωσιασμού ούτε να επιλέγονται οι ειδήσεις με εμπορικά κριτήρια
- Να μην υπηρετούν πολιτικά και κομματικά συμφέροντα αλλά να ακούγονται όλες οι απόψεις.
- Να ενημερώνουν τους πολίτες για θέματα επιστημονικά και καλλιτεχνικά εκλαϊκεύοντας τα
- Να προβάλλουν προγράμματα γνήσιας ψυχαγωγίας.
- Να διαχωρίζουν το γεγονός από το σχόλιο.

Η στάση που πρέπει να υιοθετήσει το άτομο απέναντι στα Μ.Μ.Ε.

- Στη σημερινή εποχή της παραπληροφόρησης και του καταϊγισμού πληροφοριών και γνώσεων το άτομο πρέπει να επιστρατεύει την κριτική του ικανότητα και να μη δέχεται παθητικά ό, τι του προβάλλεται από τα Μ.Μ.Ε.
- άνθρωπος έχει χρέος να ελέγχει, να αξιολογεί και να επεξεργάζεται λογικά τις πληροφορίες που δέχεται, ώστε να διαπιστώνει την εγκυρότητά τους.
- Η σύγχρονη παιδεία οφείλει να απαλλάσσει το άτομο από δεισιδαιμονίες, προκαταλήψεις και φανατισμούς, ώστε με ελεύθερο πνεύμα να ελέγχει τα Μ.Μ.Ε.